

Střední škola sociální péče a služeb, nám. 8. května 2, Zábřeh

TÉMATA K MATURITNÍ ZKOUŠCE

Z PEDAGOGIKY

Studijní obor: 75-41-M/01 Sociální činnost, sociálně správní činnost

Forma zkoušky: ústní

Školní rok: 2025/2026

Forma studia: denní

Vypracovala: Mgr. Gabriela Daříčková

Projednáno předmětovou komisí dne: 12. 9. 2025

Schváleno ředitelkou školy:

1. Základy pedagogiky

- pojem pedagogika
- pedagogické disciplíny – základní, hraniční, aplikované
- metody pedagogiky
- vztah pedagogiky k jiným vědám
- významní představitelé pedagogické historie

2. Vzdělávací systém ČR, alternativní školství

- vzdělávací systém ČR
- formy vzdělávání
- alternativní školství – charakteristika, typy, rysy alternativních škol

3. Výchovný proces

- pojem výchova
- zásady výchovy, složky výchovy, metody výchovy
- pozorování, rozhovor, dotazník
- cíle výchovy, prostředky výchovy, formy výchovy

4. Vyučování a vzdělávání, osobnost pedagoga

- pojmy vyučování, vzdělávání, vzdělání, výuka
- metody výuky, organizační formy výuky
- vyučovací hodina a její průběh
- osobnost pedagoga – pedagogická povolání, funkce pedagoga, požadavky na výkon profese
- povaha pedagoga
- typologie pedagogické osobnosti – Caselman, Grecmanová, Záborovský

5. Charakteristika speciální pedagogiky jako vědy

- pojem speciální pedagogika
- oblasti speciální pedagogiky, struktura speciální pedagogiky
- dělení speciální pedagogiky podle věku
- základní pojmy speciální pedagogiky
- klasifikace vad, příčiny vzniku vad a poruch
- stupně socializace
- cíle speciální pedagogiky
- historie a osobnosti speciální pedagogiky

6. Rodina a jedinec s postižením

- charakteristika rodiny
- fáze přijetí dítěte s postižením
- faktory ovlivňující přijetí dítěte s postižením
- výchovné styly v rodině s dítětem s postižením
- typologie rodičů dětí s postižením
- vztahy mezi partnery
- zdravý sourozenec a dítě s postižením

7. Společnost a jedinec s postižením

- dítě se zdravotním postižením a znevýhodněním
- asistent pedagoga
- školská poradenská zařízení

- školní poradenské pracoviště
- systém škol pro žáky se zdravotním postižením a znevýhodněním
- zaměstnávání osob se zdravotním postižením
- ústavní výchova pro děti a mládež s poruchami chování

8. Školní zralost

- definice
- složky školní zralosti – fyzická, psychická, sociální, pracovní
- testování školní zralosti – Jiráskův test
- školní nezralost – příčiny, projevy, důsledky
- odklad povinné školní docházky

9. Lateralita, ADHD, ADD

- pojem lateralita – vysvětlení, typy, zkoušky na vedoucí ruku, nohu, oko, ucho, následky přecvičování leváků
- ADHD, ADD – vysvětlení pojmů, diagnostika, příčiny
- ADHD – projevy, projevy dle věku, přístup k dítěti s ADHD
- ADD – projevy, přístup k dítěti s ADD

10. Specifické vývojové poruchy učení – dyslexie, dysgrafie, disortografie

- charakteristika a přehled SVPU
- dyslexie – charakteristika, příčiny, projevy, náprava
- dysgrafie - charakteristika, příčiny, projevy, náprava
- dysortografie - charakteristika, příčiny, projevy, typy, náprava

11. Specifické vývojové poruchy učení – dyskalkulie, dyspraxie, dysmuzie, dyspinxie

- charakteristika a přehled SVPU
- dyskalkulie - charakteristika, příčiny, projevy, náprava, typy
- dyspraxie - charakteristika, příčiny, projevy, náprava
- dysmuzie - charakteristika, příčiny, projevy, náprava
- dyspinxie - charakteristika, příčiny, projevy, náprava

12. Základy psychopedie

- mentální retardace – charakteristika, vznik, podoba
- vliv mentální retardace na psychické procesy
- klasifikace mentální retardace
- terapie u osob s mentální retardací

13. Psychopedie – downův syndrom

- charakteristika DS
- vývojové odlišnosti jedinců s DS
- výchova a vzdělávání jedinců s DS
- terapie jedinců s DS
- podpora rodin s dítětem s DS

14. Psychopedie – pervazivní vývojové poruchy

- charakteristika pervazivních vývojových poruch
- autismus – charakteristika, příčiny, projevy, typy
- Aspergerův syndrom – charakteristika, příčiny, projevy, typy
- Rettův syndrom – charakteristika, příčiny, projevy, fáze

15. Somatopedie

- historie, etiologie, dělení
- klasifikace vrozených vad – lebka, rozštěpy, páteř, končetiny, svalstvo, obrny
- péče, vzdělávání a pracovní zařazení osob s tělesným handicapem

16. Somatopedie – dětská mozková obrna

- charakteristika DMO, rizika vzniku, přidružené poruchy, příčiny, diagnostika
- klasifikace DMO
- náprava DMO
- pomoc jedincům s DMO

17. Somatopedie – získané tělesné vady

- deformity
- dlouhodobá onemocnění – revmatická onemocnění, Bechtěrevova nemoc, Perthesova choroba, artróza, osteoporóza, dětská infekční obrna, roztroušená skleróza, epilepsie
- amputace, úrazy

18. Surdopedie

- charakteristika surdopedie
- stavba ucha, etiologie sluchového postižení
- diagnostika sluchových vad
- typy sluchových vad – podle doby vzniku, stupně postižení, místa vzniku
- možnosti vzdělávání dětí se sluchovým postižením
- práce se žákem se sluchovým postižením
- prostředky dorozumívání osob se sluchovou vadou
- kompenzační pomůcky

19. Optopedie

- charakteristika optopedie
- etiologie zrakového postižení, nejčastější vady zraku
- stupně zrakového postižení
- klasifikace zrakového postižení
- vliv zrakové vady na člověka
- organizace pro jedince s vadou zraku
- vzdělávání osob se zrakovým postižením
- kompenzační pomůcky

20. Logopedie

- charakteristika logopedie, základní logopedické pojmy
- osoba logopeda
- zásady hlasové hygieny
- předpoklady správného vývoje řeči
- vady řeči
- systém logopedické péče
- logopedická depistáž

21. Etopedie – problematika poruch chování

- charakteristika, základní etopedické pojmy
- příčiny poruch chování

- poruchy chování podle věku
- poruchy chování podle stupně společenské nebezpečnosti
- poruchy chování podle převládající složky osobnosti
- prevence poruch chování
- ústavní a ochranná výchova pro jedince s poruchami chování

22. Etopedie – dětské poruchy chování

- charakteristika etopedie
- zlozvyky
- vzdorovitost
- lež
- krádež
- útěky
- záškoláctví
- šikana

23. Etopedie – problematika závislostí

- charakteristika etopedie, pojem závislost
- drogová závislost
- alkoholismus
- kofeinismus
- nikotinismus
- sektářství
- gamblerství
- sebevražednost

24. Etopedie – prostituce, sexuální deviace, pohlavní choroby

- charakteristika etopedie
- prostituce – formy, dělení, motivace, příčiny, následky
- sexuální deviace
- pohlavní nemoci – charakteristika, kapavka, syfilis, AIDS, chlamýdie

25. Kombinované vady

- kombinované vady – charakteristika, klasifikace, období vzniku
- syndromální postižení – syndrom Apert, Prader - Willi, Charge, Cri Du Chat, Cornelia de Lange, Pierre Robin, Treacher Collins, Goldenhar, Downův, Angelmanův, Rettův
- hluchoslepota – charakteristika, klasifikace, příčiny, způsoby a zásady komunikace